

ГОДИШЕН ПЛАН **за 2015 година**

Скопје, февруари 2015 година

СОДРЖИНА

РЕЗИМЕ.....	3
КОНТЕКСТ	4
1. ЦЕНТАР ЗА АСИСТИВНА ТЕХНОЛОГИЈА	6
1.1. Индивидуална поддршка за користење компјутер и интернет.....	6
1.2. Индивидуална проценка на потребите од асистивна технологија.....	6
1.3. Советодавна-консултативна поддршка за примена на асистивна технологија	7
2. ПРОЕКТНИ АКТИВНОСТИ	8
2.1. Инклузивно и модерно образование	8
2.1.1. Проект за е-пристапно образование	8
2.1.2. Останати активности насочени кон е-пристапно образование	9
2.2. Еднакви можности за сите.....	9
2.2.1. Проект: Слушнете го нашиот глас	9
2.2.2. Останати активноти насочени кон еднаквите можности:	10
2.3. ОП-иновативна организација со кредибилитет и способна за партнерства	11
2.3.1.Мрежа ЕНТЕЛИС.....	11
2.3.2.Кампања: Get Online week 2015.....	12
2.3.3. ЕХО.....	12
3. ОРГАНИЗАЦИСКО ДЕЛУВАЊЕ	14
3.1. СОРАБОТКА	14
3.1.1. Домашни институции и организации.....	14
3.1.2. Странски институции и организации.....	14
3.1.3. Бизнес-сектор	14
3.2. ОДНОСИ СО ЈАВНОСТ	15
3.2.1. Организациски информатор „Поглед однатре“	15
3.2.2. Веб-страница и социјални медиуми.....	15
3.2.3. Настани.....	15
3.2.4. Односи со медиумите.....	16
3.3. ОРГАНИЗАЦИСКИ РАЗВОЈ	16
3.3.1. Програма на УСАИД за подобрување на работењето на организациите	16

3.4. ОДРЖЛИВОСТ	18
3.4.1. Нови проекти	18
3.4.2. Консултантски услуги	18
3.4.3. Економски активности	18
4. ФИНАНСИСКИ ПЛАН	20

РЕЗИМЕ

Со цел задржување на квалитетот на работа на Центарот за асистивна технологија, оваа година тимот на Отворете ги прозорците (ОП) планира да направи истражување на моменталната состојба и потреба од воведување нови услуги за корисниците. Посебен акцент ќе биде ставен на индивидуализација во работа со корисниците преку креирање на едукативни апликации и софтвери согласно нивните способности. Предвидено е да се направи адаптација на нови методи и технологии за работа, односно методи и содржини за работа со смарт табла, кинект и други нови уреди.

Согласно тригодишната стратегија, во текот на оваа година ќе се разгледуваат можностите и потребите за модели на поддршка со асистивна технологија при вработување и во рамките на раната интервенција. За поефикасно спроведување на услугите ќе бидат подобрени постоечките и ќе се креираат нови интерни постапки.

Со цел успешно спроведување на зацртаните определби и долгорочни цели, ОП постепено ќе ги проширува активностите преку поднесување на нови предлог-проекти до различни домашни и меѓународни донатори.

ОП ќе продолжи да ја негува и продлабочува соработката со домашни и странски организации и институции. Во 2015 организацијата планира да го одржи трендот на стекнување нови соработници и партнери од јавниот и граѓанскиот сектор.

Во стратегискиот план организацискиот фокус е насочен кон подобрување на организациската структура, учењето и внатрешните процеси, со што ќе се олесни развојот на нови услуги и ќе обезбеди основа за долгорочна одржливост на организацијата.

Во текот на 2015 година Отворете ги прозорците планира да воведат економски активности со цел да се обезбеди одржливост на организацијата и услугите кои ги нуди.

Оваа година ОП ќе го одбележи својот десетгодишен јубилеј.

КОНТЕКСТ

Специфичниот контекст во полето на делување на ОП е главно одреден од бавното, но континуирано подобрување на инклузивноста на македонското општество и брзиот развој на информациско-комуникациската и асистивната технологија:

Подобрување на вклучувањето на лицата со попреченост е речиси консензуално препознаена потреба од општеството. Иако тоа е добра појдовна основа, поддршката е главно декларативна. Јавноста ја разбира потребата да се унапредат правата на лицата со попреченост, но на попреченоста сеуште главно се гледа низ призмата на сожалувањето, милосрдието и медицинската парадигма. Разбирањето на пристапноста е ограничено на физичка пристапност, чие обезбедување и понатаму останува предизвик.

Во 2011 година, Собранието ја ратификува Конвенцијата на ОН за правата на лицата со попреченост, но воведувањето и спроведувањето регулатива и политики во духот на социјалната парадигма за попреченоста не се одвива со потребната динамика.

Продолжуваат напорите да се подобри инклузивноста на образовниот систем, иако со ограничен опсег. Се зголемува бројот на училишта кои се екипираат со дефектолози и преземаат мерки за подобрување на физичката пристапност. Овие трендови се карактеристични за основното, но помалку се среќаваат во средното (задолжително од 2009 година) и другите степени на образование. Од друга страна, на сите образовни нивоа отсутнуваат системски мерки за јакнење на капацитетот на наставниците за работа со ученици со попреченост и за обезбедување на пристапни нагледни средства, компјутерска опрема, вклучувајќи асистивни уреди, и софтвер.

Спроведувањето на Националната стратегија за развој на е-содржини за поддршка на компјутеризацијата на образованието (2010-2015) се одвива забавено. Изработените електронски учебници не одговараат на потребите на учениците со попреченост, иако стратегијата предвидува дека сите образовни е-содржини треба да бидат пристапни.

Постепено се зајакнува свеста за потребата од дигитална инклузија на сите граѓани. Националната стратегија за е-вклучување 2011-2014 постигна одредени резултати за промовирање на асистивната технологија и веб-пристапноста. Сите јавни бесплатни интернет клубови се опремени со асистивни уреди. Стандардите за веб-пристапност се преведени на македонски јазик. Развојот на софтвер за синтеза на говор на македонски јазик е започнат, но се одвива забавено.

Информациско-комуникациската технологија (ИКТ) продолжува да се развива рапидно. Некои од клучните светски трендови вклучуваат:

- мобилните уреди го заземаат водечкото место од компјутерите,
- интензивно се развиваат мобилни апликации,
- се зголемува понудата и примената на различни онлајн услуги,
- се зголемува примената и се намалува цената на 3Д печатењето,
- појавата и развојот на клауд компјутингот, и
- се развиваат решенија за поддршка на нови стилови на учење преку интернет.

Исто така, забележлив е напредокот во примената на принципот на универзален дизајн: се повеќе нови хардверски и софтверски производи се универзално пристапни и се дизајнирани да ги задоволат индивидуалните потреби на корисниците. Новите платформи за

развој на веб-страници и други веб-содржини ги интегрираат основните стандарди за веб-пристапност, подобрувајќи ја пристапноста на виртуелниот простор.

Новите технологии се присутни и стануваат ценовно се' подостапни на македонскиот пазар, вклучувајќи одредени асистивни или хардверски уреди засновани на универзален дизајн, како: тастатури со големи копчиња, тракболи, екрани на допир, кинект-технологија, смарт табли итн. Сепак, не постои редовна понуда на поспецифични асистивни уреди како, на пример, уреди за контрола на компјутерот со поглед.

Во земјата недостасуваат апликации развиени или локализирани на македонски или на јазиците на другите етнички заедници во земјата, што ги намалува можностите за дигитално вклучување на маргинализираните групи. Особено се чувствува недостатокот на образовни апликации на македонски и на јазиците на другите етнички заедници кои би биле поддршка на образовниот процес и на учењето воопшто.

1. ЦЕНТАР ЗА АСИСТИВНА ТЕХНОЛОГИЈА

Од основањето досега, целна група на Центрот за асистивна технологија на ОП се лицата со попреченост кои не можат да користат стандардна компјутерска опрема или на кои им е потребна посебна поддршка за да го совладаат користењето компјутер и интернет. Организацијата директно обезбедува услуги за нив, но, обидувајќи се да ја подобри нивната состојба, корисници на услугите на ОП се поголем број вклучени и засегнати актери: училишта, наставници, образовни институции и други релевантни институции.

Во досегашното постоење, ОП постојано го зголемува обемот и видот на услугите, задржувајќи го на високо ниво или подобрувајќи го нивниот квалитет. Оваа година тимот од Центарот ќе направи истражување на моменталната состојба и потреба од воведување нови услуги за корисниците. Согласно тригодишната стратегија, во текот на оваа година ќе се разгледуваат можностите и потребите за модели на поддршка со асистивна технологија при вработување и во рамките на раната интервенција. За поефикасно спроведување на услугите ќе бидат подобрени постоечките и ќе се креираат нови интерни постапки.

Во текот на 2015 година, како директен придонес кон стратегиската цел на ОП: Достапна информациско-комуникациска технологија за сите, Центарот за асистивна технологија ќе продолжи да ги реализира активностите на три нивоа:

- индивидуална поддршка за користење компјутер и интернет,
- индивидуална проценка на потребите од асистивна технологија и
- советодавна-консултативна поддршка за примена на асистивна технологија.

1.1. Индивидуална поддршка за користење компјутер и интернет

Во 2015 година се очекува 40 корисници да ги користат услугите на Центарот. Услугата ќе биде обезбедена за корисници кои имаат поспецифични потреби од адаптација на компјутер, без оглед на типот на попреченост и возраста. Успешноста од спроведување на услугата ќе биде следена преку специфичноста во адаптација на компјутерот согласно потребите. Оваа услуга подразбира: индивидуална работа со корисници, вклучувајќи дневна подготовка, дневно следење, проценка на потребите од асистивна технологија, изработка индивидуален план и изработка на евалуација на постигнувањата на корисниците.

Исто така е предвидено зајакнување на постоечките постапки и креирање нови интерни постапки за работа на Центарот. На тој начин ќе се подобри евидентирањето и документирањето на работата на Центарот.

Активностите кои беа превземени за креирање на база на податоци за корисниците на Центарот, во соработка со ФИНКИ, се очекува да бидат реализирани во текот на 2015 година.

Кон средината на 2015 година предвидено е да се направи адаптација на нови методи и технологии за работа со корисници, односно методи и содржини за работа со смарт табла, кинект и други нови уреди. Освен тоа се планира да бидат набавени и нови уреди врз основа на истражување на потребите на корисниците. Во адаптацијата и истражување на потребите ќе учествуваат едукаторите од Центарот и информатичар.

1.2. Индивидуална проценка на потребите од асистивна технологија

Ќе бидат преземени активности за поголемо промовирање на оваа услуга на Центарот за асистивна технологија. Сите преземени активности ќе бидат следени и соодветно документирани во согласност со претходно креирани постапки.

Се планира во текот на 2015 година да бидат спроведени од 3 до 5 процени на потребите за користење на асистивна технологија.

1.3. Советодавна-консултативна поддршка за примена на асистивна технологија

Советодавно – консултативната поддршка, согласно тригодишната стратегија, во 2015 година ќе биде реализирана преку:

- Советодавни посети во училишта во кои што учат корисници на Центарот. Планирано е да бидат спроведени 3 до 5 посети со цел поддршка на наставниците и стручните тимови во адаптација на компјутерот и вклучување на асистивната технологија во насока на индивидуализација на наставата.
- Советодавни посети и адаптација на компјутер во домашни услови е услуга за корисниците кои имаат потреба од адаптација на компјутер и набавка на асистивни уреди за домашна употреба.
- Истражување на моменталната потреба од адаптација на работно место за лица со попреченост. Целта е да се истражат потребите со цел развој на нова услуга, за која ќе бидат креирани и дополнителни интерни постапки.
- Советодавно консултативна поддршка на здруженија за возрасни лица како нова услуга, врз основа на претходно истражување и подготовка на тимот да излезе во пресрет на потребите на оваа група на граѓани.

2. ПРОЕКТНИ АКТИВНОСТИ

Во рамките на предвидените проектни активности ОП во текот на 2015 година ќе се насочи кон реализација на три стратегиски долгорочни цели:

2.1. Инклузивно и модерно образование

Инклузивниот и модерен образовен систем нуди еднакви образовни можности за сите ученици. Овој систем ги одразува рамноправноста, разноличноста и демократичноста на општеството и е заснован на широка примена на информациско-комуникациската технологија во процесот на учење.

Својот придонес кон инклузивно и модерно образование, ОП го остварува преку:

2.1.1. Проект за е-пристапно образование

Општата цел на проектот е да придонесе кон поттикнување на инклузијата и активното учество на учениците со посебни образовни потреби во редовното образование. Тоа ќе се постигне преку:

- овозможување пристап до компјутери и интернет за учениците со попреченост преку употреба на асистивна технологија
- зголемување на способностите на наставникот за работа со нови технологии кои им помагаат на овие ученици; и
- вклучување на релевантни чинители во создавање на средина во која децата со попреченост можат да добијат подобро образование.

Целна група на проектот се ученици со попреченост, 31 редовно основно училиште и две редовни средни училишта во Македонија, наставници, училишни професионалци и релевантни национални образовни и други институции.

Очекувани резултати:

- спроведена консултативна поддршка на 31 редовно основно и две средни училишта ширум Македонија;
- одржан настан за размена на искуство од примената на АТ;
- промовиран едукативен софтвер за описменување на ученици;
- промовиран едукативен софтвер за усвојување основни математички вештини;
- промовирани 20 е-пристапни учебници;
- промовиран концептот за е-пристапно училиште;
- реализирано и објавено истражување за ефектите од примената на асистивната технологија во партнерските училишта;
- промовирани најдобри цртежи и видеа од ученици на тема компјутер и попреченост;
- завршен настан.

Резултатите ќе бидат постигнати преку следните активности:

- подготовка и реализирање на консултативни посети на претставници од партнерски училишта на центарот за АТ на ОП;

- подготовка и реализирање на настан за промоција на: едукативен софтвер за описување на ученици, едукативен софтвер за усвојување основни математички вештини, 20 е-пристапни учебници и концепт за е-пристапно училиште;
- подготовка и промоција на истражување за ефектите од примената на асистивната технологија во партнерските училишта;
- подготовка и реализирање на настан за промоција на најдобри цртежи и видеа од ученици на тема компјутер и попреченост;
- подготовка и реализирање на завршен настан.

Целно подрачје е целата територија на Република Македонија.

2.1.2. Останати активности насочени кон е-пристапно образование

Во 2015 г. ОП планира да ги прошири своите активности и во високото образование. За да придонесе кон оленување на пристапот на студентите со попреченост, ОП планира да работи на промовирање на модел за употреба на асистивна технологија во високото образование.

Целта на овие активности е во насока на:

- Основање на сервис за асистивна технологија за студенти со попреченост на неколку факултети,
- Јакнење на свеста кај потенцијалните (идните) студенти на нивните можности во високото образование, и
- Информирање на релевантните донесувачи на одлуки за ефикасноста од користење на асистивната технологија во високото образование.

За спроведување на наведените активности во областа на високото образование, ОП ќе изработи детален предлог-проект и ќе поднесе пријава за средства кај потенцијалните донатори, во прв ред европските фондови, во првата половина од годината. Активностите ќе бидат спроведени во случај поднесената пријава да биде одобрена.

2.2. Еднакви можности за сите

Еднаквите можности се предуслов за активно вклучување на сите лица во општественото живеење. ОП придонесува кон еднакви можности за сите лица, работејќи во полето на нивна поширока општествена инклузија.

2.2.1. Проект: Слушнете го нашиот глас

Проектот има цел да го зајакне капацитетот на организациите на лицата со попреченост во земјата и останатите граѓански организации за да се креира одржлив механизам за следење на правата во полето на попреченоста.

Целна група се лицата со попреченост, граѓански организации на лицата со попреченост и други граѓански организации.

Очекувани резултати се:

- Воспоставена силна мрежа на организации на лица со попреченост и граѓански организации;
- Зајакнат капацитет на организациите во однос на мониторингот на правата на лицата со попреченост (одржана седумдневна обука);

- Зголемена отвореност/реакција на граѓанските национални мрежи (спроведени интервјуа);

- Спроведено истражување за почитување на правата на лица со попреченост.

Проектот се спроведува од 2014 г, а активности предвидени за 2015 г. вклучуваат:

- Извршени теренски интервјуа со лица со попреченост;
- Анализа на медиумската слика во однос на попреченост, врз основа на спроведен прес клипинг на медиумите во Македонија;
- Процесирање на собраните податоци и подготовка на холистички извештај кој ќе го вклучува и веќе спроведениот мониторинг на закони и политики;
- Организација на триндневна обука; и
- Организација на завршна меѓународна конференција.

Треба да се истакне дека одржувањето на завршната меѓународна конференција подлежи на одобрување од страна на донаторот, со оглед на фактот дека тоа претставува измена на првичниот проектен план. Доколку од која било причина донаторот не го одобри одржувањето на меѓународната конференција, проектот ќе биде затворен со завршна прес-конференција.

Целно подрачје е целата територија на Република Македонија.

2.2.2. Останати активноти насочени кон еднаквите можности:

Покрај ова, ОП во 2015, планира да придонесе кон еднакви можности за сите лица, користејќи ги информациско-комуникациска и асистивната технологија особено при:

- поддршка при вработувањето и овозможување пристап на слободниот пазар на трудот, и
- поттикнување на примената на пристапната информациско-комуникациска и асистивната технологија во рамките на социјалните услуги на национално и локално ниво.

Во таа насока планирано е да се поттикне активно вклучување на лицата со попреченост, вклучувајќи ги и лицата со интелектуална попреченост во отворениот пазар на труд, преку промовирање на модел за нивно одржливо вработување, врз основа на нивната способност да придонесат како рамноправни и активни граѓани.

Активностите ќе вклучуваат:

- зајакнување на капацитетите на лицата со различен вид попреченост, за подобрување на нивните можности за вработување,
- зајакнување на капацитетите на компаниите да нудат работни позиции без бариери за вработување на лица со посебни потреби, и
- информирање на општата јавност, компаниите, коморите и здруженијата на работодавачи за потребата, можностите и придобивките од вработување на лица со попреченост.

Дополнително, ОП ќе се ангажира и во насока на работа со институциите на национално и локално ниво:

- воведување на советник/тренер за вработување на лица со попреченост на локално ниво за подобрување на пристапот до вработување и пазарот на трудот,
- воспоставување протоколи, политики и постапки за разумно приспособување на работното место за да се обезбеди подобар пристап до работното опкружување,

- подобрување на комуникацијата и соработката меѓу локалната самоуправа и централните институции за подобри политики во однос на вработувањето на лицата со попреченост.

Спроведувањето на овие активности е предмет на одобрување на веќе поднесените проекти, т.е. пријави за средства до три меѓународни донатори.

2.3. ОП-иновативна организација со кредибилитет и способна за партнерства

Иновативноста е клучна определба на ОП: организацијата поттикнува и води иновативни решенија со примена на информациско-комуникациската и асистивна технологија, за да овозможи сите лица активно да учествуваат во животот на заедницата.

Стегнатото искуство од минатиот период за развивање на образовен софтвер (читање и пишување и математички вештини - види 1.2.1) ќе се проширува во нови образовни подрачја. Определбата за тоа се јавува од реалната потреба за индивидуализирани апликации и недоволен број на образовни апликации на јазиците на кои се изведува наставата во училиштата.

Проширувајќи ја соработката и партнерството со Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство (ФИНКИ), ОП ќе ја истражи можноста за пилотирање на интелегентната роботика во насока на развивање алатки за алтернативна комуникација кај ученици со потешкотии во говорот и поттикнување на моторни способности и координација кај учениците со физичка попреченост.

Способноста за соработка и партнерства е втората клучна карактеристика на ОП. Организацијата гради односи на соработка и ефективни партнерства со актери од граѓанскиот, јавниот и бизнис секторот, како во земјата така и на меѓународно ниво.

2.3.1. Мрежа ЕНТЕЛИС

Општата цел на проектот е да се премости дигиталниот јаз во Европа и светот преку промоција на стекнување дигитални вештини (ефективно користење на ИКТ и ИКТ - АТ) за зајакнување и независност на лицата со попреченост, од сите возрасти.

ОП заедно со уште осум партнери од Европа и еден од САД ќе работи на создавање одржлива мрежа за размена на знаења и да се поддржи развојот на политики во однос на:

- Стекнување знаења во однос на ИКТ и ИКТ-АТ за лицата со попреченост;
- Улогата на ИКТ и ИКТ-АТ во образовните процеси кои вклучуваат лица со попреченост.

Ќе бидат спроведени следните активности:

- ОП ќе поднесува административни и финансиски извештаи за преземените активности,
- ОП ќе учествува во изработката на Акционен план за проширување на мрежата и ќе учествува со свои содржини на веб страната на проектот, и
- ОП ќе учествува во изработката на Работниот план на мрежата преку усвојување на протоколи за интервју, собирање на информации, споделување на прашалници и подготовка на извештаи.

За време на своите настани ОП ќе ја промовираа мрежата преку собирање и споделување искуства од областа на ИКТ и АТ.

ОП ќе го усвои планот за дисеминација на активностите и ќе учествува на работилници и конференции поврзани со усвојување и споделување на политики во однос на користење на ИКТ-АТ.

Активностите се спроведуваат во следните земји: Македонија, Италија, Ирска, Финска, Велика Британија и САД.

2.3.2. Кампања: Get Online week 2015

Кампањата е дел од активностите кои секоја година ги спроведува Европската мрежа за дигитална инклузија Telecentre Europe, која вклучува институции и организации во повеќе од 25 земји.

Општата цел на проектот е да се придонесе за поттикнување и подобрување на дигитална инклузија.

Целна група на проектот кој ОП го спроведува во Македонија, се лица со различен вид на попреченост, млади и возрасни лица во земјата.

Преку проектот се очекува да бидат остварени следните резултати:

- Најмалку 15 студенти од Универзитет Трето доба се стекнат со основни информации за употреба на компјутер,
- Спроведени активности во вкупно 15 основни и средни училишта за промовирање на дигитална инклузија, и
- Предложени препораки за „Асистивна технологија и вработување“.

За постигнување на наведените резултати ќе бидат спроведени следните активности:

- Еднонеделна обука за основни вештини за користење на компјутер за студенти од Универзитет Трето доба,
- Иницирање активности за промовирање на бенефитите од дигитална инклузија во партнерски училишта,
- Работилница „Употреба на робот во работата со деца со аутизам“,
- Организирана трибина на тема „ Асистивна технологија и вработување“, и
- Подготовка на брошура за асистивна технологија и вработување.

Целно подрачје на проектот е на ОП е територијата на Република Македонија.

2.3.3. ЕХО

Целта на проектот е да се поттикне инклузијата на учениците со попреченост во редовните основни училишта во Нови Сад, Србија.

Целна група се училишта и ученици со попреченост во редовни основни училишта во Нови Сад.

Во рамките на проектот ќе бидат спроведени следните активности:

- Проценка на потребите за АТ во основни редовни училишта во Нови Сад и околината,
- Избор на шест партнерски училишта од Нови Сад,
- Обезбедување на инсталација на опремата во училиштата/учениците во партнерските училишта,
- Обука за наставници и професионален училишен кадар за употреба на АТ во наставата,
- Превод на прирачници за наставници на српски јазик за употреба на АТ во наставата (исто така и за поширока дистрибуција во други училишта во регионот),

- Обезбедување на едукативен софтвер за училиштата / учениците соодветен на наставната програма,
- Обезбедување на е-пристапни учебници,
- Организирање на студиска посета во Македонија за претставници од партнерските училишта од Нови Сад,
- Организирање на студиска посета во Нови Сад за претставници од македонски училишта кои користат АТ,
- Подготовка на промотивни лифлети,
- Организирање на тркалезна маса за употребата на АТ во наставата,
- Подготовка на публикации на македонски, српски и англиски за систематско воведување на АТ во основните училишта во Србија, и
- Спроведување на различни медиумски активности за подигање на јавната свеста и разбирање за АТ.

Преку проектот се очекува да бидат остварени следните резултати:

- Шест основни редовни училишта опремени со АТ, обучен кадар и достапен ресурсен материјал и едукативен софтвер,
- 12 ученици со попреченост можат да следат редовно основно образование, и
- Поголема свесност и разбирање за употребата на од технологијата како поддршка на инклузивното образование преку различни промотивни активности и средби.

Целно подрачје на проектот е Нови Сад, Србија.

3. ОРГАНИЗАЦИСКО ДЕЛУВАЊЕ

3.1. СОРАБОТКА

ОП ќе продолжи да ја негува и продлабочува соработката со домашни и странски организации и институции. Во 2015 организацијата планира да го одржи трендот на стекнување нови соработници и партнери од јавниот и граѓанскиот сектор.

3.1.1. Домашни институции и организации

На национално ниво во 2015, Министерството за образование и наука (МОН) и останатите образовни институции (БРО, ДПИ), како и Министерството за информатичко општество и администрација (МИОА) ќе бидат клучни партнери за реализација на проектните активности финансирани од УСАИД. Поради природата на активностите на проектот „Слушнете го нашиот глас“, ОП ќе ја интензивира соработката со Министерството за труд и социјална политика (МТСП).

На локално ниво, ОП ќе продолжи да ги негува и зајакнува односите со локалните власти, особено со Општина Карпош. Оваа соработка се продлабочи во 2014, при поднесување на заеднички предлог проект за поддршка на вработувањето преку поттикнување на примената на пристапната информациско-комуникациска и асистивната технологија (описано во делот 2.2.2.)

ОП ќе продолжи да соработува со сите граѓански организации за прашања од заеднички интерес. Исто така, ќе се вклучува во мрежи и тела кои придонесуваат за позитивни промени во секторите тесно поврзани со делокругот на работа, како и за развој на граѓанското општество.

3.1.2. Странски институции и организации

Клучни странски соработници на ОП и во 2015 остануваат УСАИД, Диаконие Австрија и Делегацијата на Европска Унија.

Здружението ќе ја продолжи соработката со меѓународните организации УНИЦЕФ и Save the Children, со кои започна соработка кон крајот на 2014 година.

Продолжува членството во мрежите Телецентар Европа (Telecentre Europe), Европската асоцијација на сервисни служби за лица со попреченост - ЕАСПД (European Association of Service Providers for Persons with Disabilities) и Европската мрежа за учење поддржано со технологија во инклузивно општество - ЕНТЕЛИС.

Во 2015, ОП ќе ја продлабочува комуникацијата со останатите членки на Академијата на невладини организации и Мрежата за социјална интеграција на Фондацијата ЕРСТЕ.

Меѓународните контакти и членството во мрежи ќе придонесе кон значително збогатување на социјалниот капитал на здружението ќе отвори пат за реализирање различни активности надвор од границите на државата.

3.1.3. Бизнис-сектор

Во стратегискиот план ОП ја препозна потребата за проактивен пристап во следењето на активностите на домашните компании, првенствено оние кои се занимаваат со информациско-комуникациска технологија. Поради тоа, во 2015, организацијата ќе работи во

насока на изнаоѓање решенија кои би ја подобриле досегашната комуникација и соработка со компаниите кои веќе имаат донирано средства на организацијата.

3.2. ОДНОСИ СО ЈАВНОСТ

Целта на односите со јавноста е да се зголеми видливоста и препознатливоста на ОП кај целните групи и кај општата јавност.

3.2.1. Организациски информатор „Поглед одвнатре“

Информаторот „Поглед одвнатре“ ќе продолжи да се издава со тримесечна динамика, а се планира да го задржи стандардниот А4 двостран формат.

Секој број од информаторот ќе се печати на македонски и англиски јазик. Печатените изданија ќе продолжат да се користат како информативен материјал за посетителите на здружението, како и за настани и состаноци со различни чинители.

Секое електронско издание, ќе се објавува на веб-страницата на здружението и ќе биде дистрибуирано преку електронска пошта до граѓански организации, државни институции, основни училишта, медиуми, дипломатски претставништва, индивидуалци и др. Во 2015 се планира, базата на податоци со електронски адреси да се подобри и да ја надмине бројката од 1.000 приматели.

3.2.2. Веб-страница и социјални медиуми

На почетокот на 2015 ќе се работи на подобрување на функционалноста на веб-страницата на ОП. Веб-страницата ќе се одржува и редовно ќе се ажурира, напоредно и на македонски и на англиски. Оваа година се планира, освен класичните објави за проектните активности, да се зголеми бројот на статии и авторски текстови кои ќе ја промовираат асистивната технологија во јавноста. Овие новини се очекува да придонесат до зголемување на бројот на објави (барем до 50), како и до зголемување на бројот на посети (барем до 30.000).

Со цел, активностите на здружението да станат повидливи и да достигнат поголем опсег, содржините објавени на веб-страницата ќе се споделуваат на социјалните медиуми. Страницата на ОП на Facebook ќе продолжи да се ажурира, а до крајот на 2015 се планира бројот на следбеници да се искачи до 2.500 лица. Оваа година ќе се направи подобар план за користење на социјалните мрежи Twitter и Youtube и ќе се направи профил на LinkedIn.

Поради брзиот развој на е-медиумите и можноста лесно да се синхронизираат оваа година се очекува да се постигне мобилизација на поширока публика.

3.2.3. Настани

Секој промотивен настан, предвиден со проектните активности ќе се искористи за промоција на ОП.

Во 2015, ОП ќе го одбележи својот десетгодишен јубилеј. По тој повод, на крајот на месец август или на почеток на септември, ќе биде организиран настан на кој ќе бидат поканети долгогодишните соработници и пријатели на здружението.

На крајот од годината ќе се организира традиционалната новогодишна забава за корисниците на Центарот за асистивна технологија.

3.2.4. Односи со медиумите

ОП ќе продолжи да ги негува односите со медиумите со кои има остварено добра комуникација, во кои спаѓаат електронските медиуми (телевизија, радија и интернет-медиуми). И оваа година ќе се направат напори да се подобрат релациите со печатените медиуми. Ќе организира гостувања, ќе споделува авторски текстови кои ќе ја промовираат употребата на асистивната технологија во сите сфери на општественото живеење.

ОП освен на националните ќе цели и на локалните медиуми.

Соопштенија за медиуми

ОП во 2015 година ќе продолжи да ги користи стандардните алатки за информирање на медиумите за своите активности. Тоа вклучува подготовка на информација за новинарите, пред секој настан и соопштение за медиуми по секој настан. Секоја информација ќе рефлектира транспарентност и отвореност.

За оваа година планирани се пет соопштенија за медиуми.

„Отворете ги прозорците“ во медиумите

ОП ќе продолжи да ги следи и бележи сите медиумските гостувања и известувања за активностите на здружението во електронските и печатените медиуми. Освен известувањата за проектните активности, ќе се работи на промоција на здружението пред пошироката јавност.

За подобро следење на медиумските појавувања планирано е подобрување на базата на податоци.

Фото и видео архива

Сите активности на ОП се документираат со фотографии, но во овој момент здружението не располага со архива. Во 2015 ќе се работи на креирање и одржување фото и видео архива во која ќе се чуваат фотографиите и значително ќе се подобри следењето на видео материјалите.

3.3. ОРГАНИЗАЦИСКИ РАЗВОЈ

Во стратегискиот план организацискиот фокус е насочен кон подобрување на организациската структура, учењето и внатрешните процеси, со што ќе се олесни развојот на нови услуги и ќе обезбеди основа за долгорочна одржливост на организацијата.

3.3.1. Програма на УСАИД за подобрување на работењето на организациите

Во 2015 година ќе продолжи започнатата соработка со Детра центар кои ја спроведуваат „Програмата на УСАИД за подобрување на работењето на организациите“. ОП, како една од шест организации кои што во текот на 2014 имаше можност да ги користи услугите на Детра центар ќе ја искористи оваа единствена можност да ја подобри својата работа од повеќе аспекти:

Подобрување на организациска изведба

Регулирањето и стандардизирањето на внатрешните процеси е една од областите во кои ОП во 2015 ќе направи сериозни подобрувања. За да одговори на наглиот раст на обемот на проектно работење, ОП ќе се насочи кон изработка на нови и подобрување на постојните интерни правила и постапки, како и кон прилагодување на организациската структура. Креирањето на поддржувачки правила, постапки и структура ќе му овозможи на ОП да ги

рутинизира работните процеси поврзани со проектната работа и ќе овозможи организацијата да се занимава со истражување, учење и развој.

Во рамките на акцискиот план за спроведување на стратегискиот план за 2015, а со консултантска поддршка од Детра во рамките на ППРО, предвидени се следниве активности во насока на подобрување на организациската изведба, односно развој на внатрешни процеси:

- Утврдување на организациската структура. Индикаторот за успех од оваа активност ќе биде изработен, усогласен и усвоен документ за макро организациската структура на ОП,
- Утврдување на систематизација на работните места, со јасен и прецизен опис на работните задачи. Индикаторот за успех од оваа активност ќе биде изработен и усвоен документ за макро организациската структура на ОП,
- Ревидирање на постојните или воспоставување и применување на нови внатрешни правила и постапки. Индикаторите за успех ќе бидат утврдени и усвоени внатрешни постапки за: канцелариско и архивско работење, финансиско работење и набавки. По утврдувањето на постапките, ќе биде подготвен и инсталиран софтвер за канцелариско и архивско работење и софтвер за финансиско работење, и
- Воспоставување и применување на систем за раководење со човечките ресурси. Креираниот и усвоен систем, како и започнување со негова примена, ќе претставува индикатор за успех на оваа активност.

Професионален развој

Во десетгодишното делување, ОП акумулира знаење и богато искуство. Учењето низ работа е главната форма на учење, дополнето со обуки и размена на искуства со други организации, главно од странство. Вработените и членовите на управните тела се посветени и мотивирани за учење и развој. Сепак, главната слабост е недостатокот од механизми, правила и постапки кои го поттикнуваат учењето и развојот. Како последица, тие досега се одвиваа на несистематизиран начин и главно ги следеа можностите во окружувањето.

Дел од процесите кои ОП ги разви со поддршка на Детра во 2014, се однесуваат на професионалниот развој, кој ги вклучува учењето и развојот на вработените и самата организација. Ова, ќе се продлабочи преку следниве активности:

- Вклучување на професионалниот развој во системот за оценка на изведбата на вработените, а индикаторот ќе биде самиот креиран и усвоен документ во кој ќе биде опишан системот за оценка на изведбата на вработените со фокус на професионалниот развој.
- Институционалната меморија е од суштинско значење за секоја организација. Затоа во 2015 ОП ќе работи на воспоставување и примена на функционален систем за организациска меморија заснован на клауд компјутинг.
- Во текот на 2014 ОП со поддршка од Детра подготви анализа на окружувањето што овозможи да се идентификуваат мерки за искористување на можностите и за справување со законите. Во согласност со развиениот механизам, секоја наредна година, во рамките на годишните планови, ќе се вклучува и анализа на окружувањето. Во овојгодишниот план, анализата на окружувањето, е преземена од Стратегискиот план 2015-2017 и е прикажана во Контекстот.
- ОП нема практика на интерни обуки и механизми за хоризонтално споделување на знаењето, искуствата и научените лекции. За таа цел во текот на 2015 ќе се одржат месечни интерни состаноци на вработените за споделување на знаењето, искуствата и научените лекции.

3.4. ОДРЖЛИВОСТ

Во изминатите пет фискални години (2010-2014) забележлив е трендот на раст на годишниот буџет на организацијата. Најголем дел се наменски средства за проектно финансирање обезбедени од меѓународни донатори. Иако се подобрува достапноста на европските фондови, повлекувањето на голем број досега присутни донатори во Македонија претставува закана за одржливоста на ОП. Затоа, ОП треба да развие механизми да обезбеди финансиски средства што ќе осигураат одржливост на постигнувањата и на организацијата во сегашниот обем.

3.4.1. Нови проекти

Со оглед на значењето на меѓународните донатори за финансирањето на ОП, организацијата во 2015 ќе развие механизам за следење на можностите (повиците) за проектна поддршка.

Мора да се подобри подготвеноста на ОП за поефикасно и поедноставно исполнување на административните барања на донаторите при повиците: редовно ажуриран организациски профил поткрепен со соодветни документи, биографии на вработените, ажуриран профил во базите на податоци на клучните донатори итн.

Со оглед дека пристапот до европските фондови е обременет со сложена и постапка за поднесување пријава (апликација), во 2015 ОП ќе воспостави механизам за ефикасно исполнување на административните барања на донаторите, што ќе вклучува редовно ажуриран организациски профил поткрепен со соодветни документи, биографии на вработените, ажуриран профил во базите на податоци на клучните донатори итн.

Во текот на 2015, ОП ќе поднесе најмалку седум апликации на отворените повици кои се во согласност со целите на здружението. Здружението ќе ги искористи веќе воспоставените партнерства, на локално и меѓународно ниво, за развивање нови апликации.

3.4.2. Консултантски услуги

Во насока на поголема финасиската одржливост, обезбедувањето приходи од консултантски ангажмани е од особена важност. Ова оттаму, што овие приходи не се „проектно зависни“, па добивката од консултантски услуги може да ја насочи кон спроведување на активности за кои не е обезбедена финансиска поддршка преку проекти.

ОП има делумно искуство во давање на консултантски услуги. Сепак првите сериозни чекори во оваа насока организацијата ги направи во 2014, кога во три наврати беше ангажирана од две меѓународни организации за спроведување на две истражувања во полето на попреченоста.

Во 2015 ОП ќе воспостави систем за следење на повици за консултантски услуги од доменот на своето работење, односно истиот ќе биде инкорпориран во механизмот за следење на повиците за грантовска поддршка. ОП во текот на 2015 ќе поднесе најмалку две пријави за консултантски услуги.

3.4.3. Економски активности

Во текот на 2015 година ОП ќе направи подготовки за воведување економски активности со цел да се обезбеди одржливост на организацијата и услугите кои ги нуди. Подготовките, кои ќе бидат направени на партиципативна основа, т.е. со вклучување на корисниците и нивните семејства, ќе вклучат:

- планирање на цената на услугата на Центарот за асистивна технологија преку анализа на: трошоците за чинење на услугите по корисник, вклучувајќи ја цената на одржување на технологијата и набавка на нова, економската моќ на потенцијалните корисници и нивните семејства и сл., и
- подготовка на документи: договор за користење услуга, правилник за користење услуги, постапки за евалуација на услугата и сл.

Подготовката во текот на 2015 година треба да обезбеди воведување на економски активности во текот на 2016 согласно акциските планови во Организациската стратегија.

4. ФИНАНСИСКИ ПЛАН

Во текот на 2015 година, се очекува ОП да реализира вкупен годишен буџет од околу 8,2 милиони денари, што би претставувало намалување од околу 12% во однос на претходната година.

Треба да се напомене дека финансискиот план ги вклучува исклучиво обезбедените проектни средства, т.е. во него не се вклучени можните приходи и расходи од претходно поднесените или пријавите за средства кои дополнително ќе се поднесат во текот на 2015 година. Во случај на одобрени проекти, средствата ќе бидат дополнително внесени во годишниот финансиски план.

Годишниот финансиски план е приложен во посебен документ (Прилог 1).

Скопје, 23.01.2015 година

Владимир Лазовски
Извршен директор